स्वास्थ्य र वातावरणका लागि विद्युतीय चुलो : किन र कसरी ?

अजम्मरी विकास फाउन्डेसन

ABF
Innovation for sustained growth

०१ चैत्र २०७५

किन?

१. नेपालमा बहुसंख्यक जनता (६१%) अझै पनि खाना पकाउन दाउरामानै भरपर्ने गरेका छन् । भान्छाको धुवाँजन्य रोगहरुका कारण **वार्षिक २२ हजारभन्दा** बढी मानिसहरुको मृत्यु हुनेगरेको छ ।

२.परम्परागत चुलोको कार्यदक्ष्यता न्यून हुने ह
यसमा समय र इन्धन दुवैको बढी खर्च हन्छ
वन विनाशलाई निम्त्याउँछ ।

३. एल पी ग्यांसमाथिको निर्भरता बढ्दै गएको
छ । व्यापारघाटालाई बढाएको छ भने **दुर्घटना**
समाचारहरु दैनिक बढ्दै गएकोछ ।

चुलोमा आधुनिकीकरण किन ?

परिवर्तनकारी समाजको अपेक्षा...

केही वर्ष भित्र

५० वर्ष अघि

२५ वर्ष अघि

५ वर्ष अघि

चुलोमा आधुनिकीकरण : सबैको चासोको विषय

१. नेपाल सरकारले श्वेतपत्रमार्फत् **'घर घरमा विद्युतीय चुलो'** हुनुपर्ने प्रतिबद्धता जाहेर गरेको छ ।सन् २०२२ सम्ममा **सबैको भान्छालाई धुवाँमुक्त** बनाउने लक्ष्य तथा एल.पी.जी. ग्यासमाथिको निर्भरता घटाउने सरकारी नीति रहेको छ ।

२. **निजीक्षेत्र, नागरिक समाज र विकासका साझेदारहरु** बीच पनि विद्युतीय चुलो प्रवर्द्धन कार्यक्रमप्रति चासो बढिरहेको छ ।

३. अजम्मरी विकास फाउण्डेशन र सामुदायिक विद्युत् उपभोक्ता राष्ट्रिय महासंघ नेपाल मिलेर काभ्रेको बालुवा समुदायमा विद्युतीय चुलो प्रबर्द्धनको नमुना परियोजना सम्पन्न गरी अनुभव हासिल गरेको छ ।

४. नेपाल गुणस्तर तथा नापतौल विभागले विद्युतीय चुलोको मापदण्ड तयार गरेको छ ।

नेपालमा विद्युतको अवस्था

- विद्युतीय ऊर्जामाथिको पहुँच ८० प्रतिशतभन्दा बढी जनता सम्म पुगेको छ ।
- पछिल्ला दिनहरुमा राष्ट्रिय प्रशारणको विद्युत् वितरणको **नियमितता र गुणस्तरीयतामा** सुधार आएको देखिन्छ । साथै आगामी केही बर्षभित्र विद्युत उत्पादनको क्षेत्रमा उल्लेख्य वृद्धि हुने अवस्था देखिएको छ ।

सन् २०१८ को डिसेम्बर महिनासम्ममा २८३ सामुदायिक विद्युत वितरक संस्थाहरुले मात्र ५ लाख भन्दा बढी घरधुरीमा विद्युतीय सेवा पुर्‍याइसकेका छन् ।
गण्डकी प्रदेशमा ६७ सामुदायिक विद्युत वितरक संस्थाहरुले १ लाख भन्दा बढी घरधुरीमा विद्युतीय सेवा पुर्‍याइरहेका छन् ।

विद्युतीय चुलो भनेको के हो ?

राइस कुकर

इलेक्ट्रिक कित्ली

इन्डक्सन चुलो

हिटर चुलो

इन्फ्रारेड चुलो

भान्छा सफा र आधुनिक देखिने
अन्य इन्धन भन्दा किफायती
पकाउन सजिलो र सुरक्षित
धुवाँ नआउने
चुलोबाट आगो फैलिने डर नहुने
खाना पकाउँदा भान्छा र भाँडा दुबै कालो नहुने
स्वदेशी ऊर्जा (बिजुली) वाट चल्ने

विद्युतीय चुलो हाम्रो लागि धेरै उपयोगी छ
✓ हामीले खाने नियमित खानाहरु सबै पाक्छ
✓ खाना स्वादिलो हुन्छ ।
✓ भान्छा सफा र आधुनिक देखिन्छ ।
✓ खाना छिटो पाक्छ ।
"स्वस्थ परिवारका लागि आधुनिक चुलो"

विद्युतीय चुलोको प्रबर्द्धन कसरी गर्ने ? – आपूर्ति पक्ष

- स्थानीय व्यवसायीहरुलाई विद्युतीय चुलोमा लगानी गर्न प्रोत्साहित गर्ने
- गुणस्तरीय वस्तु मात्र बिक्री वितरण हुने सुनिश्चित गर्ने
- ठूला व्यवसायीहरुलाई विद्युतीय चुलोको बजार विस्तारको लागि प्रचार प्रसारमा लाग्न प्रोत्साहित गर्ने

विद्युतीय चुलोको प्रबर्द्धन कसरी गर्ने ? – माग पक्ष

- समुदायलाई विद्युतीय चुलोका फाइदाहरुबारे जानकारी दिने चेतनाकरण गर्ने
- सम्भावित उपभोक्ताहरुलाई विद्युतीय चुलो किन्न र उपभोग गर्न सहयोग गर्ने
- विद्युतीय चुलो सम्बन्धी चेतनामूलक कार्यक्रमहरु गर्ने
- लघुवित्त संस्थाहरुबाट किस्ताबन्दीको व्यवस्था गर्ने
- विद्युतीय चुलो नियमित प्रयोग गर्न केही समय विद्युत महसुलमा केही छूट दिने ?

विद्युतीय चुलोको नियमित प्रयोग गर्नु जरुरी

- उपभोक्ता शिक्षा
- बिक्री पछिको सेवाको सुनिश्चितता
- विद्युतीय चुलो नियमित प्रयोग गर्न केही समय विद्युत महसुलमा केही छूट दिने ?
- विद्युतको उपयुक्त महसुल दर

तत्काल गर्न सकिने कुरा ...

- अजम्मरी विकास फाउण्डेशन र सामुदायिक विद्युत् उपभोक्ता राष्ट्रिय महासंघ नेपाल मिलेर सामुदायिक विद्युतीकरण क्षेत्रमा विद्युतीय चुलोको बजारमुखी प्रवर्द्धन राष्ट्रिय अभियान १० माघ २०७५ देखि शुरु गरेको छ ।
- **गण्डकी प्रदेशमा अवस्थित ६७ सामुदायिक विद्युत वितरक संस्थाहरु मार्फत् १ लाख भन्दा बढी घरधुरीका लागि** विद्युतीय चुलो सम्बन्धी प्रदेश स्तरीय अभियान चलाउन सकिन्छ ।

विद्युतीय चुलो प्रवर्द्धनका चुनौतीहरु

नीतिगत तह

- उर्जा मन्त्रालय वाट स्वेत पत्र जारी भएता पनि परिक्षण कार्यक्रम र वजेट व्यवस्था भएको छैन

बजार विकास

- ग्रामीण र अर्धशहरी क्षेत्रका व्यवसायीहरुले विद्युतीय चुलोको व्यवसाय अझै अँगाल्न नसकेको

गुणस्तर कायम

- गुणस्तर मापदण्ड प्रमाणीकरणको कार्य थालनी भइनसकेको ।

प्राविधिक पक्ष

- विद्युत उत्पादन उत्साहजनक भएता पनि प्रसारणमा सुधारोन्मुख अवस्थामा रहेकोले विद्युतीय चुलो प्रबर्द्धन गर्नु प्राविधिक दृष्टिले उपयुक्त छ छैन विचार गर्नुपर्ने ।
- तत्काल सामुदायिक विधुतीकरण क्षेत्रमा केन्द्रित गरी विद्युतीय चुलो कार्यक्रम गर्न सकिने सम्भावना रहेको ।

व्यवहार परिवर्तन

- नयाँ प्रविधिको प्रयोगमा वानी व्यवहार परिवर्तन चूनौतिपूर्ण रहेको ।

भिडियो

धन्यवाद

For further information:

Ajummery Bikas Foundation
Sanepa, Lalitpur
Tel. 977-1-5183241
Email: ajummery@gmail.com
Web: www.ajummery.com.np